

Twee regies van Katie Mitchell die op het programma staan van Brandstichter 2015 zijn van de hand van de Britse toneelschrijver Duncan Macmillan: *Atmen* en *The Forbidden Zone*. Mitchell regisseert vaker Macmillans teksten. Regisseur en schrijver delen een bekommernis en scherp oog voor de problemen die onze maatschappij teisteren.

DUNCAN MACMILLAN: DE ANGSTSCHULD VAN EEN GENERATIE

door
Lonneke Kok

— In zijn werk heeft Duncan Macmillan het over de onderwerpen waar menig (jong)volwassene mee worstelt, klimaatverandering, het ouderschap (wel of geen kinderen), depressie. Hij wil, zei hij dit jaar in een interview met *The Guardian*, iets zeggen wat nog niet is gezegd.

Zo is hij sterk begaan met klimaatverandering. In *Lungs* (door Mitchell bij de Berlijnse Schaubühne Berlin geregisseerd onder de titel *Atmen*) laat hij een jong, milieubewust echtpaar hardop dubben over de vraag of ze een kind op de wereld zullen zetten. In de wetenschap dat ze dagelijks het vliegtuig zouden kunnen nemen en dan nog steeds een kleinere bijdrage zullen leveren aan de achteruitgang van het milieu dan door een nieuwe wereldburger te scheppen.

“Wat goed is voor het ene (een kind krijgen) is verneukeratief voor het andere (de overbevolking).”

“Er is niets dat ik in mijn leven kan doen om het gegeven te compenseren dat de wereld zonder mij beter af zou zijn”, zei Macmillan in eerder genoemd interview. En dan klinkt niet de stem van een zwaar depressieve auteur die denkt dat niemand hem aardig vindt, het is de realist die weet dat het menselijk leven zoals wij dat in het Westen leiden het klimaat en de natuur, eufemistisch gezegd, geen goed doen. Het thema houdt hem zo bezig dat hij er recent opnieuw een stuk over schreef, 2071, waarvoor hij de handen ineensloeg met klimaatwetenschapper Chris Rapley. Dit stuk ging afgelopen november in première bij het Royal Court Theatre in Londen, en ook hier tekende Katie Mitchell voor de regie.

Bewust draagt Macmillan in zijn werk geen oplossingen aan voor dit soort lastige vraagstukken. Dat deed hij ook niet in *Monster*, zijn prijzenwinnende stuk over een onervaren docent die probeert een onverschillige, boze jongen op het rechte pad te krijgen. En

ook niet in zijn bewerking van *Nineteen Eighty-Four*, waarin George Orwell in 1948 vooruitblikte op een wereld waar elk individu ten onder gaat in de kansloze strijd tegen een totalitair bewind. Eerder laat Macmillan met zijn werk juist de dilemma's zien waar we voor staan: wat goed is voor het ene (een kind krijgen: bezegelen van de liefde, het voortzetten van de soort) is verneukeratief voor het andere (de overbevolking, het klimaat).

Eenzelfde thema werpt hij op in *The Forbidden Zone*, waar Katie Mitchell een 'live film' van maakte. Een jonge wetenschapster wil een tegengif ontwikkelen voor chemische wapens. Op zoek naar haar verleden stuit ze op het verhaal van haar grootouders: haar opa was een Nobelprijswinnend scheikundige die in de Eerste Wereldoorlog chemische wapens ontwikkelde voor de Duitsers, haar oma trok daartegen publiekelijk ten strijde en pleegde uiteindelijk zelfmoord. Wat vooruitgang is voor de wetenschap is in dit geval funest voor de overlevingskansen van burgers in oorlog.

“Volgens Macmillan heeft zijn generatie een ‘angstschuld’ geërfd. Voorgaande generaties hebben het milieu verpest en nu zitten we met de gebakken peren.”

Het is duidelijk dat Macmillan is geïnteresseerd in de complexiteit van het leven. Volgens Macmillan heeft zijn generatie - hij is 34 - een 'angstschuld' geërfd. Voorgaande generaties hebben het milieu verpest en nu zitten we met de gebakken peren - waarvoor we bij god geen oplossing weten. Volgens de schrijver mag daar in het theater wel wat vaker over worden gepraat.

Voorlopig draagt hij daar zelf een mooi steentje aan bij; zijn werk wordt overal in Europa steeds vaker opgepikt. Brandstichter 2015 biedt met twee van Macmillans stukken een mooie gelegenheid om nader met zijn werk kennis te maken.

— **Brandstof over Duncan Macmillan**
WO 11 FEB, 21.20 UUR
(na afloop van *The Forbidden Zone*)

The Forbidden Zone:
pag 26

Atmen:
pag 30